

**ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1**
**THE NEEDS ASSESSMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION TO PROMOTE
FLEXIBLE LEARNING IN EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS
UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

¹นภาพักตร์ วงศ์มณีนิล Narpapak Wongmaneeenin

²พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน PhramahaYannawat Thitavaddhano

³สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Sudhipong Srivichai

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: napa.wongmanee@gmail.com

Article Received: September 22, 2026. Revised: September 28, 2026. Accepted: September 30, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 226 คน ด้วยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพเป็นจริงอยู่ในระดับมาก มีสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อันดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา อันดับที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และอันดับที่ 5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น, โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

This research article aimed to study the needs assessment of academic administration to promote flexible learning in educational opportunity expansion schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1. This study employed a quantitative research design. Data were collected using questionnaires from a sample of 226 school administrators and teachers from educational opportunity expansion schools, with the sample size determined using the Krejcie and Morgan's table. Data were analyzed using

basic statistics, including percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index (PNI).

The research findings revealed that the overall current state of academic administration to promote flexible learning in educational opportunity expansion schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level, whereas the desirable state was at the highest level. The priority needs were ranked as follows: 1) Learning measurement and evaluation, 2) School curriculum development, 3) Educational supervision, 4) Teaching and learning management, and 5) Development and use of educational technology and media.

Keywords: Academic Administration, Flexible Learning, Educational Opportunity Expansion Schools

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่โลกต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่เรียกว่า VUCA World อันประกอบไปด้วยความผันผวน ความไม่แน่นอนความสลับซับซ้อนและความคลุมเครือ (Bennett, N. and Lemoine, G. J., 2014) สภาพะดังกล่าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้รูปแบบการศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่แค่เพียงการถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ต้องมุ่งเน้นการสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันให้กับผู้เรียนด้วย พลวัตของการศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากการสอนใน สิ่งที่ต้องรู้ไปสู่ทักษะการเรียนรู้โดยมุ่งเน้น การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวจากการเป็นผู้เรียนรู้แบบตั้งรับ ให้เป็นผู้เรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งแนวทางที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายนี้คือการจัดการศึกษาที่เน้นความยืดหยุ่นภายใต้แนวคิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2565)

ความจำเป็นของการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจน จากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา ได้สะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม และยืนยันความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ในปี พ. ศ. 2566 กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) รายงานว่า ภายหลังจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบอัตราจำนวนเด็กและเยาวชนไทยมีความเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษามีปริมาณมากถึง 1.8 ล้านคน จากนักเรียนทั้งหมด 8.9 ล้านคน กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2566) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและความเปราะบางของผู้เรียนจำนวนมาก ต่อมาเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ระบุว่า สามารถติดตามเด็กและเยาวชนกลับเข้าสู่เส้นทางการศึกษาเพื่อเรียนรู้ได้จำนวน 304,082 คน จากจำนวนเด็กและเยาวชนที่ไม่มีรายชื่อในระบบการศึกษาทั้งสิ้น 1,025,514 คน ซึ่งยังคงเหลือเด็กและเยาวชนที่ไม่มีรายชื่ออยู่ในระบบการศึกษ่อีกจำนวนทั้งสิ้น 982,304 คน แบ่งเป็นช่วงวัยก่อนการศึกษาภาคบังคับ 279,296 คน อยู่ระหว่างการศึกษาค

บังคับ 387,591 คน และหลังการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 315,417 คน โดยพบว่า ในระหว่างปีการศึกษา มีการเคลื่อนย้ายเข้าและออกของนักเรียนในระบบการศึกษาอยู่ตลอดเวลา ทั้งกลุ่มที่หลุดออกจากระบบ การศึกษาไปแล้วได้กลับมาเรียนอีกครั้ง กลุ่มที่อายุเข้าสู่วัยเรียนแต่ยังไม่ได้เข้าเรียน และกลุ่มที่หลุดจากระบบ การศึกษาออกมาเพิ่มด้วยสาเหตุต่าง ๆ โดยปัญหาดังกล่าวมักจะปรากฏชัดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ครอบคลุมเฝ้าระวังบางด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่เด็กหลุดออกจากระบบ ไม่ได้มาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเพียงอย่างเดียว แต่งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า ปัจจัยด้านระบบ การศึกษา เป็นสาเหตุร่วมที่สำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสบางคนมีฐานะยากจนต้องทำงานช่วยครอบครัว ดูแลน้อง หรือมีภาระที่ทำให้เข้าเรียน ไม่สม่ำเสมอ เมื่อหลักสูตรกำหนดเวลาเรียนตายตัว เนื้อหาเดียวกันหมด ไม่มีทางเลือก เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถ เรียนทันได้ทันเพื่อน สะสมปัญหามากจนกระทั่งเรียนไม่ไหว หรือการวัดผลที่เน้นการสอบเพียงอย่างเดียว เมื่อผู้เรียนขาดบ่อยมักถูกตัดสินด้วยระบบที่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถด้วยวิธีอื่น อีกประเด็นคือการ จัดการเรียนการสอนแบบเดียวกันหมดโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างรายบุคคล เด็กที่มีความพร้อมต่างกันถูก สอนด้วยวิธีเดียวกัน ทำให้เด็กบางส่วนที่พร้อมรู้สึกรู้ว่าการเรียนการสอนไม่ตอบสนองพวกเขา หรือเด็กบางคนที่ไม่พร้อมรู้สึกรู้ว่าพวกเขาทำไม่ได้ เป็นต้น (ไกรยศ ภัทรราช, 2568)

การนำผู้เรียนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาเพื่อให้การ ดำเนินงานมีความยั่งยืนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นมาก ยิ่งขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เป็นระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือก วิธีการเรียนรู้ สถานที่ และช่วงเวลาในการศึกษาตามความเหมาะสม ครอบคลุมถึงการเรียนรู้ผ่านระบบ ออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล ตลอดจนการจัดการเรียนรู้แบบที่ผสมผสาน ที่บูรณาการระหว่างการเรียนใน ห้องเรียน ในชั้นเรียนปกติและการเรียนทางไกล ตามความเหมาะสม ความต้องการ ความพร้อม และศักยภาพ ของตนเอง (Starfish Labz, 2568) อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนั้น หากสถานศึกษาต้องการส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม และบริบทชีวิตของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ เวลาเรียน สถานที่ เรียน และแนวทางการประเมินผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง อันจะนำไปสู่การสร้างโอกาสทาง การศึกษาที่เท่าเทียม ลดความเสี่ยงต่อการหลุดออกจากระบบการศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถ พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นหลายแห่ง ยังประสบปัญหาในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับความหลากหลาย ของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษา ส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการ บริหารงานวิชาการเพื่อการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ไม่อาจอาศัยเพียงการปรับปรุงระบบงาน หรือโครงสร้างการบริหารวิชาการเพียงเท่านั้น แต่หากยังต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ ความมุ่งมั่น

และการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งต้องปรับบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถกำกับและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น จึงขึ้นอยู่กับพลังขับเคลื่อนภายในของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสำคัญ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในบริบทเชิงพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ถือเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างประชากรอย่างรวดเร็ว พลวัตดังกล่าวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ครอบครัว และโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน โดยพบข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าในปีการศึกษา 2566-2567 มีผู้เรียนหลุดออกจากระบบการศึกษาในพื้นที่จำนวนถึง 812 คน สะท้อนถึงความจำเป็นขั้นวิกฤตที่สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น แม้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จะมีการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ให้สถานศึกษาในสังกัด พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลให้สำเร็จภายในปี พ. ศ. 2570

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางนวัตกรรมเชิงการบริหารวิชาการในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำนวน 21 โรงเรียน รวมจำนวน 552 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 226 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, & Morgan (1970) กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการคำนวณผู้ให้ข้อมูลวิจัยตามสัดส่วนแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ในประเด็นต่อไปนี้ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์

หาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยข้อความสร้างขึ้นตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

2. เสนออาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนภาษา ความชัดเจนของประเด็นคำถาม และคุณภาพแบบสอบถามในเบื้องต้น เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านการศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และกลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ด้านการวิจัยทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี ตรวจสอบโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item objective congruence index) โดยใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence index: IOC)

4. เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ พิจารณาข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 คัดเลือกไว้เพื่อใช้จัดทำแบบสอบถามในการวิจัย ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 โดยมีค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ 0.99 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับดี และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ตรวจสอบความเชื่อมั่น นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่มีบริบทใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น และเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านสภาพปัจจุบัน มีค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) 0.975 และ 2) ด้านสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) 0.985 รวมเฉลี่ยทั้งสองด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) 0.982 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพและมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการ

เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้ ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้รับข้อมูลตอบกลับจากแบบสอบถามออนไลน์ ครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำไฟล์ข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และทำการแปลงรหัสข้อมูล เพื่อให้เหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545) และ 4) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2542)

สรุปผลการวิจัย

ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

	การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.20	0.84	มาก	4.53	0.52	มากที่สุด	0.079	2
2	การจัดการเรียนการสอน	4.38	0.64	มาก	4.62	0.50	มากที่สุด	0.055	4
3	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.00	1.16	มาก	4.40	0.56	มาก	0.102	1
4	การนิเทศการศึกษา	4.35	0.69	มาก	4.61	0.75	มากที่สุด	0.059	3
5	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.33	0.78	มาก	4.46	0.66	มาก	0.044	5
	ภาพรวม	4.25	0.82	มาก	4.52	0.60	มากที่สุด	0.064	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ดการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า อันดับที่ 1 คือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อันดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา อันดับที่ 4 การจัดการเรียนการสอน และอันดับที่ 5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบผลการวิจัยที่อภิปรายผลได้ดังนี้

สภาพที่เป็นจริงการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้สถานศึกษาปรับปรุงแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษา ส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการ ความพร้อม และศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่เสนอว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องปรับปรุงแบบการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง และสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการและศักยภาพของตนเอง อีกทั้งแนวคิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นมุ่งจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านเวลา เนื้อหา วิธีการเรียนรู้ สถานที่ และการวัดประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วรรณสอน (2563) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องบูรณาการการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และการวัดและประเมินผลเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามบริบทและความแตกต่างระหว่างบุคคล อันส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และ

คุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบดังนั้น การพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้รองรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาทุกด้านควบคู่กัน ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของระบบงานวิชาการ และตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการบริหารงานวิชาการให้มีความยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านเวลา สถานที่ รูปแบบกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ สอดคล้องผลการศึกษาวิจัยของซารี มาประจง (2557) ที่พบว่า การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร การสร้างแรงจูงใจครู การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน ดังนั้น สถานศึกษาคาดหวังให้การบริหารงานวิชาการในอนาคตมีความยืดหยุ่นมากกว่าการดำเนินงานในปัจจุบัน ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษาและตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นของโรงเรียนขยายโอกาส มีความจำเป็นเร่งด่วนในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งประเด็นที่มีความต้องการสูงสุด คือ ครูมีการวัดผลตามสภาพจริงจากชิ้นงาน ภาระงาน หรือการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ได้มุ่งเน้นเพียงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในชีวิตจริงมากขึ้น จึงทำให้สถานศึกษาต้องการปรับรูปแบบการประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Grant Wiggins (1998) ที่เสนอว่า การประเมินตามสภาพจริงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถผ่านการปฏิบัติจริง การสร้างชิ้นงาน และการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง มากกว่าการทดสอบเพียงอย่างเดียว เพราะจะช่วยสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวี จันทะนาม (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยครอบคลุมการตรวจสอบและประเมินผล การสะท้อนผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การที่ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการประเมินผลที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยเรียงลำดับใหม่ตามผลการวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่ออกแบบและพัฒนาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามความสามารถและบริบทของตนเอง ตอบสนองความแตกต่างรายบุคคลและยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยพบผลการวิจัยตามลำดับความต้องการจำเป็นดังนี้

อันดับที่ 1 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การออกแบบระบบประเมินผลที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย เช่น ชิ้นงาน ภาระงาน หรือการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนส่งงานตามความพร้อม ใช้เทคโนโลยีช่วยประเมิน ให้ผลป้อนกลับอย่างทันท่วงที และพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งสะท้อนความสามารถของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้จริง

อันดับที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การดำเนินการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

อันดับที่ 3 การนิเทศการศึกษา กระบวนการสนับสนุนและพัฒนาครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ผ่านการนิเทศที่ต่อเนื่องทั้งแบบพบหน้าและออนไลน์ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนปัญหา แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ รับคำแนะนำ และพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี โดยมีระบบสื่อสารที่เอื้อต่อความร่วมมือระหว่างครูและผู้บริหาร

อันดับที่ 4 การจัดการเรียนการสอน การวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียน

อันดับที่ 5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดหา พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ มีแพลตฟอร์มออนไลน์รองรับ ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลได้สะดวก ครูใช้เทคโนโลยีสื่อสารและติดตามผู้เรียนได้ต่อเนื่อง สื่อรองรับความแตกต่างรายบุคคล และมีระบบสนับสนุนด้านเทคนิค รวมทั้งการพัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (อันดับ 1) สถานศึกษาควรเร่งปรับปรุงระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล โดยลดการพิจารณาเวลาเรียนที่ตายตัว หรือการประเมินที่พึ่งพาการสอบเพียงอย่างเดียว (Paper-based Test) แล้วหันมาใช้ในการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินจากชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) หรือการเทียบโอนประสบการณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกลุ่มเปราะบางที่ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว สามารถเรียนรู้และได้รับการประเมินผลที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตโดยไม่ถูกตัดสินให้ตกหล่นจากระบบ

1.2 เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นรองลงมา (อันดับ 2) ประกอบกับบริบทของพื้นที่ชลบุรี เขต 1 อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรนำข้อมูลนี้ไปปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรแบบยืดหยุ่น (Flexible Curriculum) หรือหลักสูตรที่เน้นโมดูล (Modular System) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาหรือทักษะที่ตนเองสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ได้ตามความพร้อมและเวลาที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การวัดและประเมินผลคือปัญหาที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่สุด การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการสร้างนวัตกรรมเครื่องมือการวัดและประเมินผลสำหรับผู้เรียนแบบยืดหยุ่นโดยเฉพาะ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงในโรงเรียนขยายโอกาส และติดตามผลว่าสามารถลดอัตราการหลุดออกจากระบบการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงลึกด้วยวิธีการสัมภาษณ์หรือการถอดบทเรียน (Lesson Learned) จากโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หรือพื้นที่ใกล้เคียง ที่ประสบความสำเร็จในการนำระบบการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (Flexible Learning) ไปใช้จนสามารถดึงเด็กที่หลุดออกจากระบบให้กลับเข้ามาเรียนได้สำเร็จ เพื่อสร้างเป็นคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2566). รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาปี 2566. แหล่งที่มา <https://www.eef.or.th> สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2568.
- ไกรยส ภัทราวาท. (2568). Thailand Zero Dropout พาเด็กเข้าระบบการศึกษาได้แล้ว 3 แสนคน ปี 68 ลดได้ถึง 9 แสนคน กลับสู่การเรียนรู้ที่ทุกคนเลือกเอง. แหล่งที่มา <https://www.eef.or.th/news-070125/> สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2568.
- ชาร์ มาประจง. (2557). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก. คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รวี จันทะนาม. (2557). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดกลาง. คุษณินพนธ์คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: พรทิพกราฟฟิค.
- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2565). รายงานการศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการพลิกโฉมฉบับพลันและวิกฤตการณ์โลก. รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานวิจัย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรชร วรรณสอน. (2563). อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษณินพนธ์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Starfish Labz. (2568). การศึกษาแบบยืดหยุ่นคืออะไร? แนวทางใหม่ในการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ทุกคน. แหล่งที่มา <https://www.starfishlabz.com/blog/1863> สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2568.
- Bennett and Lemoine. (2014). What VUCA Really Means for You. Harvard Business Review, 92(1), 27-29.
- Grant Wiggins. (1998). Educative Assessment: Designing Assessments to Inform and Improve Student Performance. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1967). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607 - 610.
- Likert Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale in Reading on Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Smith, R.H. and Other. (1980). Management: Making organizations perform. New York: Macmillan.